

МЕЂУНАРОДНИ ДАН МАТЕРЊЕГ ЈЕЗИКА

Данас се обележава Међународни дан матерњег језика. Генерална скупштина Унеска прогласила је 1999. године Дан матерњег језика, као сећање на студенте који су 21. фебруара 1952. године убијени у Даки, у источном Пакистану, данас Бангладешу, јер су протестовали зато што њихов матерњи језик није проглашен за званични.

Право на употребу матерњег језика је једно од основних људских права.

Шта је матерњи језик?

Матерњи језик је језик који људско биће прво научи, најчешће приликом одрастања у породици, па је матерњи језик најчешће језик његових родитеља или старатеља.

„Неговање матерњег језика је важно за очување културног идентитета једног народа. Да бисмо сачували наш језик од нестајања, морамо о њему бринути и са поносом га говорити, као што нико не може заменити мајку, тако ни један језик не може заменити матерњи.“ (Катарина Кнежевић, професор бугарског језика и књижевности).

Поводом Међународног дана матерњег језика, актив наставника српског језика: Анђелка Ногуловић, Весна Недић и Александра Мићић, заједно са наставницама музичке и ликовне културе: Драганом Филиповић и Јеленом Радовановић и библиотекарком школе Милицом Краљевић, припремиле су угледни и јавни час на ову тему.

У холу школе постављена је сцена коју је креирала наставница ликовне културе. На сцени су се нашли панои који су припремили ученици 6. и 8. разреда са својом наставницом, као и старе ствари које су некада служиле за записивање речи и преношење знања. Посебно се захваљујемо Педагошком музеју и госпођи Ани Новаковић Вучковић који су нам позајмили поставку и допринели јединствености и аутентичности саме сцене.

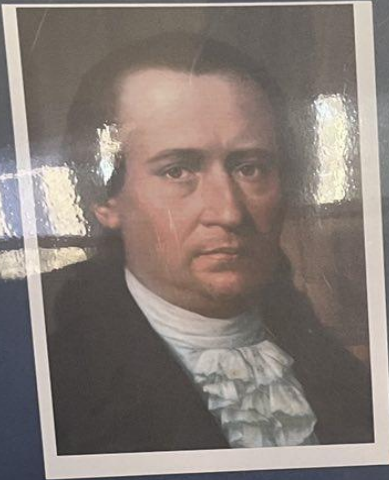

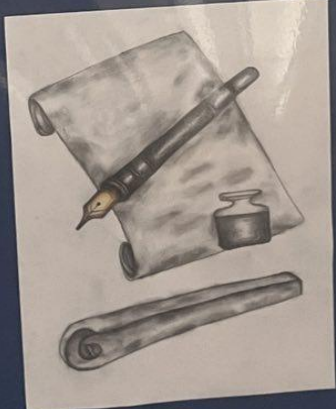

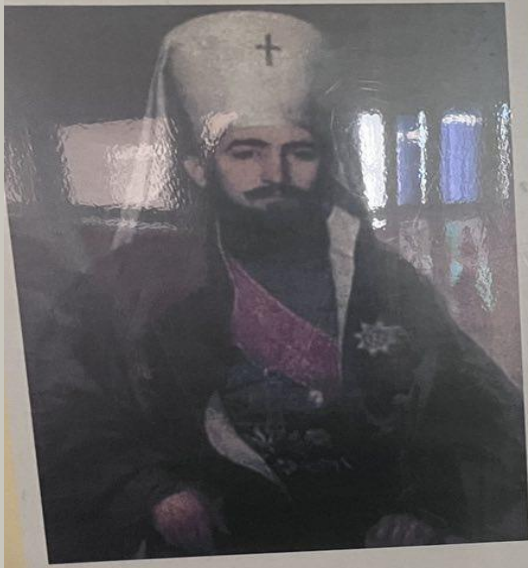
Доситеј Обрадовић (Доситеј Доситић):
 Српски филозоф, просветилац и реформатор като и највећи српски класик XIX века. Рођен је у Чикаву, румунском делу Баната тадашње Аустрије 1710, или 1741. Доситејев родитељ се звао Иван Јајић и био ратно је војсковођа 1738; он побегло у православну Војну границу Холоч, где се и родио. Пошто је био из једног од оних породица које су се убрзо премакнуле у Србију, он је отишао тамо са својим родитељима и породицом. Он је студирао у Београду, а затим у Прагу, где је стекао докторат. По повратку у Србију је радио као наставник у Београду и у Сремској Каменици, где је био један од оснивача Српске православне глумачке школе. Умро је у Београду 1781. Био је један од најзначајнијих српских просветилаца XIX века. Био је један од оснивача Српске православне глумачке школе. Умро је у Београду 1781. Био је један од најзначајнијих српских просветилаца XIX века.

„Нема горих људи од оних који се противе просвећењу и образовању народа. Такви, да могу, и сунце би угасили.“
 Доситеј Обрадовић

„Књиге - браћо моја, књиге, а не звона и прапорце.“
 „Никад никога не ваља вређати. А најмање оне који су нам добро učinили и љубав показали.“
 Доситеј Обрадовић

1808, основно је школовао у Београду, касније у универзитету у Стету. Он се је ухватио на основној школи у Замањку, у истој земљи где је и он сам радио. Он је био један од оснивача Српске православне глумачке школе. Умро је у Београду 1781. Био је један од најзначајнијих српских просветилаца XIX века.

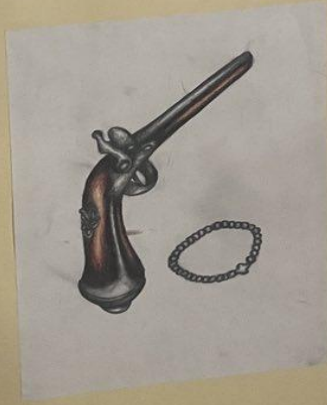

„Ако ти се не даје да живиш,
једи и пиј, али не
отроби му чашу и скапи,
нао се и гријем живи ти“

„Свак је рођен да по једном умре.
Част и брука живе до века.“
„Коме закон лежи у топузу, тешкови му смрде
нечовјештаим.“
Нjegoш

Петар Петровић Нjegoш
Петар Петровић Нjegoш био је црногорски
владар, владика, песник и филозоф. Рођен је 13.
новембра 1813. године у селу Негуши близу
Цетиња, а умро је 31. октобра 1851. године у
Цетињу. Негова се дела сврставају у ред
најзначајнијих дела црногорске књижевности.
Образовао се у неколико црногорских манастира
и постао духовни и политички вођа земље после
смрти свог стрица Петра I.
Увео је редовне порезе и нове законе, оформио
је војску. Порезна политика, коју је проводио,
била је узрок многих буна у црногорским
племенима, током целог његовог живота.
Негошеву владавину сачињавала је и стална
политичка и војна борба с Османским царством.
Био је присталица уједињена и ослобођена
српског народа. Негошево најпознатије дело је
„Горски вијенац“, која се сматра ремек-делом
српске књижевности и националним епосом Црне
Горе. Сем тога, остала дела су му била
„Огледило српско“, „Луча микрокозма“, „Мисао“
и друга.

Свети Сава, Десети Обрадовић и Вук Караџић
У ТЕМАУ СРПСКЕ ПИСМЕНОСТИ

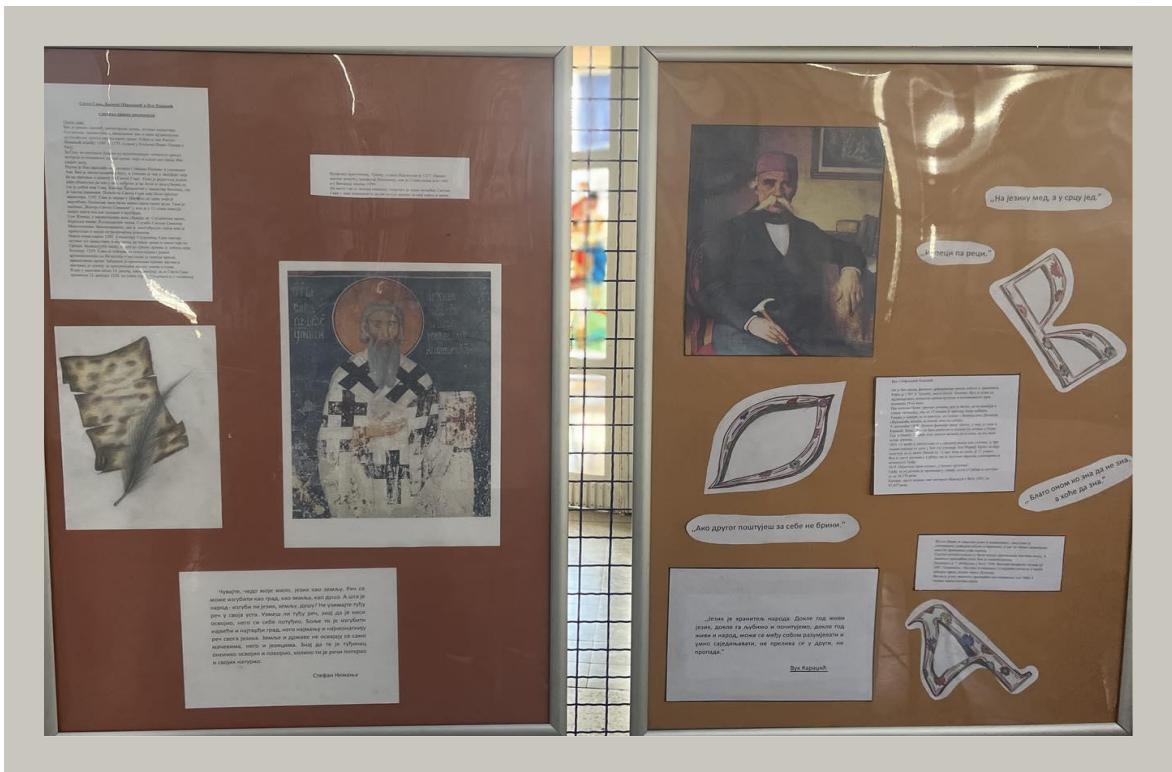
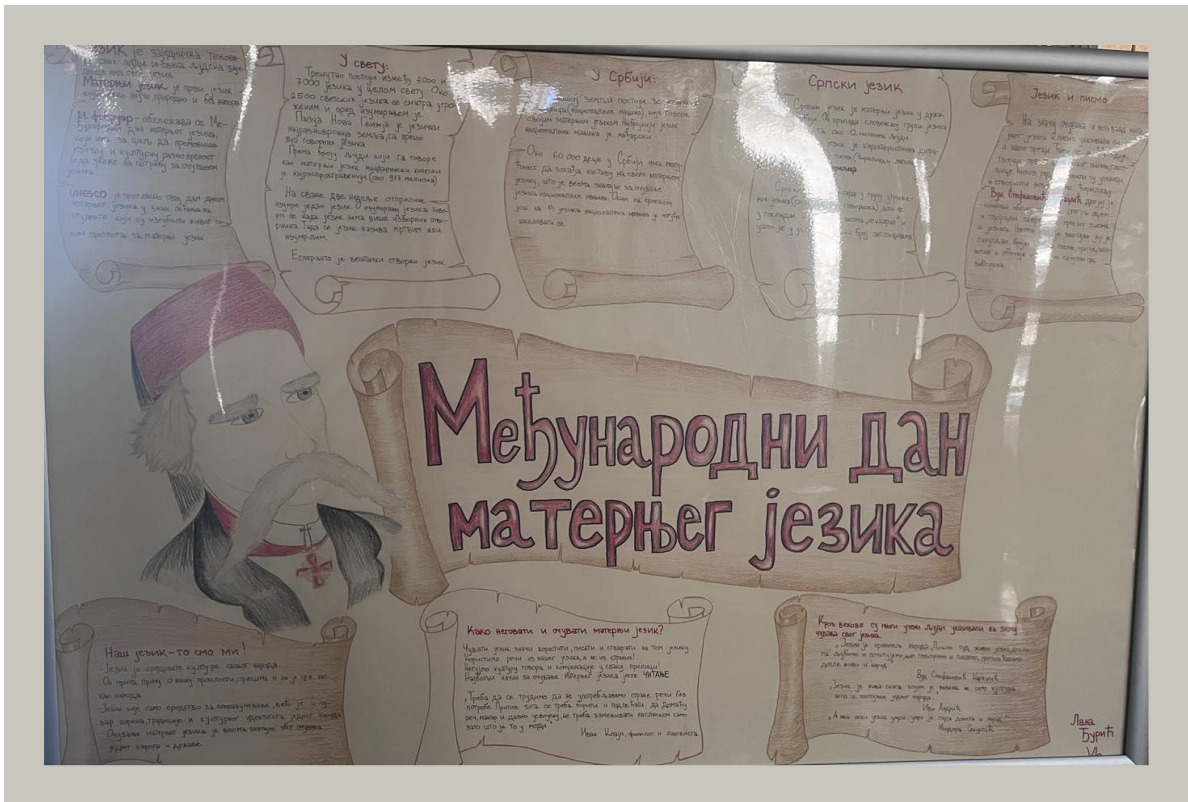
Свети Сава
 Био је рашки племић, светогорски монах, игуман манастира Студзница, просветитељ, књижевник као и први архиепископ аутокефалне српске православне цркве. Рођен је као Растко Немањин између 1169. и 1175. године у близини Новог Пазара у Рашу.
 За Саву се сматрао једним од најзначајнијих личности српске историје и оснивачем српске цркве, која га слави као свешт. због својих дела.
 Растко је био најмлађи син кнеза Стефана Немане и племићице Ана. Био је много посвећен Богу, и узимао је чак и калуђере који би му прешли о животу на Светој Гори. Како је родитеља једнолична обавезио да кас у љуб, побегло је на Атон и завлађено се, где је добио име Сава. Касније бременитељ у манастир Ватопед, где је постао јеромонах. Пошто на Светој Гори није било српских манастира, у 1197. Сава је пошао у Цариград до цара, који је издејство Халандар прогласио манастиром првог реда. Тамо је написао „Житије Светог Симона“ у ком је у 11 глава описује живот „свога оца као калуђера и калуђера.“
 Сем Житија, у најзначајнија дела убрајају се Студенски тинак, Крстова тинак, Халандарски тинак, Служба Светог Симону Јеромонаху, Законотранско, као и манастирски списи које је написао и писао на различитим језицима.
 Након очеве смрти 1207. у манастиру Студзница, Сава постаје игуман том манастира, и поставља за гради цркве и манастире по Србији. Завлађујући њега, подручје српске цркве је добила прву Болшину. 1219. Сава се изборио за самосталност рашке архиепископије од Балканца и поставио је темелје српске православне цркве. Забринио је приношење крвних жртва и поставио је основу за прослављање крвних жртва и славе.
 И као у књижевним списима 14. јануар, који сведочи да је Свети Сава преминуо 12. јануара 1236. од узале плува. Сахрањен је у талишњој

бугарској престоници, Трнову, а краљ Владислав је 1237. Преношење мошти у манастир Милешину, али је Синај-паша радио отео и у Београду осликао 1594.
 На месту где су мошти спаљене, подигнут је храм посвећен Светом Сави у знак захвалности да све што је урадио за свој народ и цркву.

Чувајте, чедо моје мило, језик као земљу. Реч се може изгубити као град, као земља, као душа. А шта је народ - изгуби ли језик, земљу, душу? Не узимајте туђу реч у своја уста. Умеш ли туђу реч, знај да је ниси освојио, него си себе потуђио. Боље ти је изгубити највећи и најтврђи град, него најмању и најнезнатију реч свога језика. Земље и државе не освајају се само мачевима, него и језицима. Знај да те је туђинац онолико освојио и покорио, колико ти је речи потирао и својих натурао.

Стефан Немања

Јавни час одржан је према сценарију који је припремила наставница српског језика Весна Неђић следећим речима:

„Неки су се људи потрудили да нам језик буде леп, народни, чист, једноставан. Да пишемо наше лепе речи онако како их говоримо. Да у своје окриље примамо све оне који су другачији и другачије зборе, али да, пре свега, своје ценимо, ко није за себе, није ни за другога.

Сетимо се данас оних који су се због нас борили и ишли тежим, истинитим путем. Земљи ратника, јунака, био је потребан језик народа, а прочишћен, писмо разумљиво да се њиме запише нешто и о љубави и о борби и о сновима и о нади.

Од средњег века, од Светог Саве, неуморног радника и просветитеља, организатора манастира, цркава, саветодавца владара, књижевника па до Доситеја, образованог, европског човека, не тако блиског неуком српском тежаку, али никад одрођеном од народа, оснивачу Велике школе и првог министра просвете, до хромог Вука који устоличи народни језик, састави једноставно писмо и показа да се језиком орача и копача могу писати велика књижевна дела, од песама до научних расправа, имали смо великане спремне да своје време, знање, а и новац, посвете својој заједници из које су потекли, којој су припадали. Имали су исти циљ, образовати припрости народ, подарити му знање на језику њиховом, прихваћеном, стварном.

Сетимо се предака који су преко Албаније пренели „Мирослављево јеванђеље“, први српски књижевни споменик писан ћирилицом, чували га и сачували као мало воде на длану, да данас и ми можемо да му се дивимо. Да ли модеран човек може да разуме зашто би неко живот посветио другима, зашто би животом бранио своје књиге. Ми смо заборавили шта је заједница, да је она основ смисла и опстанка и да се јунак не мора бити само на бојном пољу, него и на пољу пера. Некада је било неминовно суочити се са тешкоћама, ма какве оне биле, по цену истине ишло се тежим путем.

Мораћемо да се устројимо, да се саберемо, да схватимо да је језик део националног идентитета, знања о себи, а то је пут истине, части, културе, вере, то је љубав према будућности и потомцима, - у свету у којем се, како рече велики Његош, бори „човјек са човјekom и душа са тјелом“ морамо допустити да и душа каже своје, а не само да тежимо удовољењу материјалног.

Да у своје окриље примимо све оне који су другачији и чији је језик другачији, али да, пре свега, ценимо своје, јер – ко није за себе, није ни за другога.”

Интердисциплинарном приступу теми допринели су и чланови хора извођењем народне песме „Мој драгане” и забавне дечје песме „Негујмо српски језик”.

Сваку нашу реч чувајмо као највеће благо. А једна света изрека каже:
„Народ који изгуби своје речи престаје бити народ.”

ШТА ЈЕ ЈОШ МАТЕРЊИ ЈЕЗИК?

Матерњи језик је само онај на којем, читајући, не гледате сва слова.

То је једини језик чију граматику научимо без правила.

Матерњи језик је онај на којем се причају најсмешнији вицеви.

Матерњи језик је онај на којем мислимо.

Матерњи језик је онај на којем ћемо изговорити последње речи.

Матерњи језик је онај у којем нам не зафале речи ни у најпресуднијим моментима.

Матерњи језик је онај на који не преводимо оно што желимо казати.

Матерњи језик је онај пред којим се не стидимо.

У Србији су у употреби језици националних мањина, око 60 000 деце не похађа наставу на српском језику, него на свом, матерњем језику.

Ретко кад осећамо драгост матерњег језика тако заносно као кад нам допре до ушију испод туђег неба.

У припреми и реализацији јавног часа учествовали су и наши ученици из Русије и Белорусије представивши свој матерњи језик. Поносни смо на разноликост, поносни смо на на чињеницу да је наша школа место на коме су сви добродошли и радо прихваћени.

Целокупно извођење пратила је презентација коју је припремио ученик 8/2 Димитрије Вукобратовић. Комплетан снимак часа можете видети на нашем јутјуб каналу.

